

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVKY P-11

Rudolf Zahradník

Rada vlády? V cizině věc elity

Lidové noviny, 26. listopadu 2009

ÚHEL POHLEDU

Vládní Rada pro výzkum, vývoj a inovace je nekvalifikovaná a její nekvalifikovanost je vskutku do nebe volající. Konkrétně: z Web of Science je zřejmé, že pět jejích členů neuveřejnilo ani jedinou práci v oblasti věd, šest má ubohé publikační aktivity, a to už jsme překročili polovinu počtu členů rady.

Je skandální, že těleso s touto kvalifikací poskytuje vládě podklady pro rozhodnutí v oblasti vědy. V obyčejném světě totiž obdobné rady sestávají výlučně z jedinců, kteří přísluší k vědecké elitě. Za amatérskou nutno označit představu, že o vědě má rozhodovat těleso sestavené podle zásad zastupitelské demokracie, se zástupci mnoha rozmanitých institucí a mnoha oborů. Pokud jde o vskutku zásadní doporučení pro vládu, toho není „demokraticky“ konstituovaná rada, pro nedostatek odborné způsobilosti, nikdy schopna.

Mezi jedinečné rysy zdejší rady vlády patří, že ji už mnoho let vede úředník ve vědě ne- vzdělaný. On také už mnoho let zadává členům rady úkoly - u nás často se dějí věci přesně naopak, než je tomu v obyčejném světě. Rada vlády si dodala sílu vytvořením spojení s Hospodářskou komorou a Svazem průmyslu a dopravy. Tok peněz mezi vědou a průmyslem, často velmi mohutný, existuje v celém fungujícím světě; finance tam však tečou z průmyslu do vědy, nikoli opačně.

Absurdní situace okolo AV ČR: Skandální a absurdní situace, která vznikla okolo Akademie věd ČR, je dílem současné rady a jejích partnerů. Někteří soudí, že je to způsobeno odbornou nezpůsobilostí rady, a že tudíž nevědí, co činí. Domnívám se naopak, že vědí velmi dobře, co dělají. Za první útok proti AV povede k finančnímu zisku, což v době, kdy už není kde brát, je velmi významné. Za druhé to naplní letitý sen některých lidí, kteří si po léta přáli zánik Akademie věd. Toliko pro pořádek nutno dodat, že průmysl, který přes opakovaná doporučení nedokázal navázat kvalitní a pro obě strany užitečný vztah s badatelstvím, zcela určitě není schopen kvalifikovaně využít takových prostředků. Právě tak je mimo jakoukoli pochybnost zřejmé, že vysoké školy by nedokázaly absorbovat – za slušných podmínek – ústavy Akademie věd. I když tu a tam můžeme číst o několika aktivních reprezentantech škol, kteří si už vybírají ústavy – dosud existující Akademie věd – , které si přejí.

Mnozí neseme těžce (nejen v čase 20. výročí konce reálného socialismu) posun České republiky k okraji Evropy, k okraji EU. Nezapomínejme, že v době po roce 1989 bylo Československo obecně pokládáno za jednu z nejzdatnějších zemí sovětského impéria. Od tohoto postavení se ČR velmi zřetelně vzdálila a zdá se, že toto vzdalování pokračuje. Podaří-li se rozbít AV, bude to v normálním světě pokládáno za jednu z největších ran české vzdělanosti a odborné zdatnosti v posledních sedmdesáti letech. Českou republiku by v kulturních zemích stihl nejen údiv, ale u mnohých skutečně opovržení.

Co udělat pro to, aby k tomu nedošlo? Možnost je jediná: rozpustit radu a vytvořit novou, sestávající výlučně z nejlepších badatelů, z lidí pracovitých a charakterově zdatných.

O autorovi | RUDOLF ZAHRADNÍK, bývalý předseda AV ČR